

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU OKRĘGOWEGO POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA W KRAKOWIE

za czas od 1 lipca 1936 r. do 1 lipca 1937 r.

KRAKÓW — 1937.

SPRAWOZDANIE

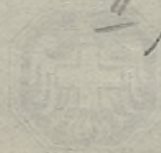
Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU OKRĘGOWEGO
POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA
W KRAKOWIE

za czas od 1 lipca 1936 r. do 1 lipca 1937 r.

KRAKÓW — 1937.

Drukarnia Związkowa w Krakowie — pod zarządem Kazimierza Brachowskiego.

Zdając sobie w zupełności sprawę z tendencji Państwa i społeczeństwa w zakresie oświatowym, Polski Biały Krzyż zwrócił baczną uwagę na okres pobytu młodzieży wiejskiej i robotniczej w wojsku. Uzgadniając każdorazowo swoje zamierzenia z władzami wojskowymi dąży do tego, by czas służby w armii był dla żołnierza nie tylko przysposobieniem w sztuce wojennej, ale by stawał się również szkołą wyrobienia obywatelskiego i kulturalno-oświatowego. Tego domagała się także organizacja racjonalnego i wszechstronnego oddziaływania na duszę żołnierza w wojsku. Podciągnąć w tym stopniu umysłowo przyszłego rezerwistę, ażeby po powrocie do swojego środowiska działał społecznie w granicach swojej siły i zdolności — oto główny cel Polskiego Białego Krzyża, urzeczywistniany za pośrednictwem odrębnego i przemyślanego systemu form i metod oświatowych, jak: początkowe szkoły żołnierskie, kursy specjalne, akcja świetlicowa i biblioteczna.

SKŁAD CZŁONKÓW ZARZĄDU OKRĘGU:

Józef Stypiński	— prezes
Helena Mondowa	— wiceprezes
Prof. Wincenty Wodzinowski	— wiceprezes
Anna Podobińska	— sekretarz
Inż. Tadeusz Polaczek-Kornecki	— skarbnik
Dr Marian Cichocki	— przew. Komisji Oświatowej
Tadeusz Kołakowski	— „ „ Świetlicowej
Maria Frażyńska	— „ „ Imprezowej
Prof. Karol Piękoś	— „ „ Propagandow.
Płk. Felicjan Madeyski	— członek Zarządu
Józef Bajsarowicz	— „ „
Halina Spettowa	— „ „
Kpt. Stanisław Osada	— delegat wojsk.
Kpt. Jan Uryga	— „ „

Funkcję instruktorki oświatowej na Okręg Krakowski Polskiego Białego Krzyża pełniła Mgr. Pelagia Lewińska.

SKŁAD KOMISJI REWIZYJNEJ:

Dyr. Józef Winkowski
Dyr. Jan Mikucki
Mjr. dypl. Marian Kowalski.

Okręg Krakowski obejmuje 9 Kół: Kraków, Bielsko, Bochnia, Cieszyn, Dębica, Kłaj, Nowy Sącz, Tarnów, Wadowice. Pod względem organizacyjnym przedstawia bardzo niejednolity obraz zarówno warunków pracy, jak i wynikłych z tego rezultatów. Jako prace Zarządu Okręgowego w kierunku podtrzymania stałej łączności z Kołami oraz usprawnienia form pracy, podkreślić należy: a) konferencję oświatową dla pracowniczek z całego Okręgu, b) biuletyny instrukcyjne, odnoszące się do pracy oświatowej, przesyłane do Kół, c) zebranie towarzyskie dla delegatów Kół po Walnym Zgromadzeniu, d) wizytacje, które z powodu braku funduszów musiano ograniczyć w obecnym roku do połowy (ub. r. 9, obecnie 5), co oczywiście wpłynęło niekorzystnie na pracę w niektórych Kołach. W dążeniu do związania społeczeństwa z wojskiem Zarząd współpracował z szeregiem instytucyj oświatowo-społecznych i gospodarczych. Na pierwszym miejscu wymienić należy Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, Inspektoraty Szkolne, Krakowską Izbę Rolniczą. Ponadto utrzymywał kontakt z L. O. P. P., P. W. K., Związkiem Strzeleckim, Związkiem Inspektorów Szkolnych i Związkiem Rezerwistów.

Praca Zarządu nastawiona była na systematyczną akcję w kierunku podniesienia sprawności fachowych i osobowych pracowników oświatowych, dla wzmożenia wyników pracy w całym Okręgu.

W tym celu Zarząd zorganizował na początku roku sprawozdawczego 3-dniowę konferencję pracowników oświatowych z całego Okręgu. Konferencja powyższa była pierwszą tego rodzaju próbą w dokształceniu pracowników oświatowych oraz w scemen-

towaniu pracy Okręgu z Kołami. Na szczególną uwagę zasługuje udział w konferencji oficerów oświatowych, celem uzgodnienia poglądów przedstawicieli P. B. K. i wojska na istotę, metody i zakres pracy świetlicowej.

Z bezpośredniej akcji kulturalno-oświatowej Okręgu podkreślić należy kursy przysposobienia społecznego dla żołnierzy, które są formą pracy wydoskonaloną doświadczeniem szeregu ubiegłych lat. Zadaniem tych kursów jest przygotowanie przodowników pracy społeczno-oświatowej w swoich środowiskach. W tym celu, lecz w zacieśnieniu do odcinka gospodarczego, zorganizowano na terenie Okręgu kursy rolniczo-hodowlane, oraz, przy wydatnej współpracy Izby Rolniczej, zespoły rolnicze. Praca w zespołach obejmowała: 1) przygotowanie teoretyczne w okresie zimowym, 2) zajęcia praktyczne w okresie wiosennym i letnim.

Jako rezultat wspólnych wysiłków Zarządu i wojska w dziedzinie podniesienia kultury śpiewaczej zorganizowano w Krakowie konkurs chórów żołnierskich, który był cenną imprezą kulturalną.

W okresie sprawozdawczym Zarząd podjął myśl zorganizowania wystawy prac całego Okręgu pod hasłem: „Oświata w wojsku".

Tak jak lat ubiegłych P. B. K. prowadzi świetlice dla poborowych w Kołach i Sekcjach Okręgu Krakowskiego.

Jako godne uwagi formy akcji propagandowej na terenie Okręgu wyliczyć należy: festyn ludowy w dniu święta żołnierza w Bochni, cykle wykładów propagandowych dla publiczności oraz wystawę prac żołnierskich w czasie Walnego Zgromadzenia Koła w Tarnowie, wyświetlanie klisz z życia żołnierza i świetlicy w Cieszynie, koncerty oraz wręczanie w czasie akcji dla poborowych w Bielsku proporczyków, jako odznaki honorowej dla wziętych do wojska.

Zarząd rozwinął swą akcję propagandową przez komunikaty w prasie, listy, odezwy i inne druki propagandowe wśród nauczycielstwa, młodzieży szkolnej, sfer kupieckich i przemysłowych.

SPRAWOZDANIA KÓŁ

1. KOŁO W KRAKOWIE.

Zarząd Okręgowy jest jednocześnie Zarządem Koła krakowskiego i dlatego prowadził bezpośrednio prace na własnym terenie.

Liczba kompletów nauczania w Kole krakowskim wzrosła w okresie sprawozdawczym do 24, a więc o 2 komplety więcej, niż w r. 1935/36.

Celem podniesienia i pogłębienia pracy w początkowych szkołach żołnierskich Zarząd zorganizował, poza stałymi konferencjami nauczycieli, 7 pokazowych lekcyj, hospitowanych przez wszystkich nauczycieli oraz przewodniczącego Komisji Oświatowej. Zreasumowane wnioski z tych lekcyj o charakterze metodycznym, dydaktycznym i organizacyjnym podał przewodniczący Komisji na specjalnym zebraniu nauczycieli. Na osobną wzmiankę zasługuje kontakt Zarządu z oficerami oświatowymi garnizonu krakowskiego na konferencjach zainicjowanych przez Komisję Oświatową a poświęconych zagadnieniom natury organizacyjno-dydaktycznej początkowych szkół żołnierskich. Wzajemne porozumienie w sprawie zamierzeń oświatowych na terenie Krakowa niepomiernie dodatnio wpłynęło na charakter współpracy P. B. K. z władzami wojskowymi. Między innymi rezultatem tego porozumienia było opracowanie spisu podstawowych pomocy naukowych dla początkowych szkół żołnierskich. Plan zakupu powyższych pomocy został przesłany D. O. K. V.

Ponieważ na stopniu I. a. sam elementarz nie jest wystarczającym materiałem do ćwiczeń w czytaniu, Komisja Oświatowa po-

wzięła zamiar ułożenia szeregu krótkich opowiadań na tematy bliskie życiu żołnierza w formie przystępnej i o odpowiedniej wielkości druku.

W związku z wydaniem przez W. I. N. O. podręcznika do kursu nauki obywatelskiej oraz czytanki pt.: „Żołnierz-Obywatel“, przewodniczący Komisji dokonał oceny powyższych wydawnictw, opracował odpowiednie wskazówki dotyczące sposobu używania podręczników i przedstawił je oficerom oświatowym na specjalnej konferencji. W dalszym ciągu na życzenie dowódcy O. K. Komisja Oświatowa współdziałała z D O. K. przy organizowaniu kursu wychowania obywatelskiego dla podchorążych rezerwy oraz przy jego realizowaniu, jako prelegenci niektórych zagadnień. Dodać należy, że dzięki działalności Komisji Oświatowej początkowe szkoły żołnierskie na terenie całego Okręgu otrzymują nie tylko pomoc w formie elementarzy oraz opracowanych i wydanych przez Komisję tekstów ortograficznych, tekstów zadań matematycznych itd., ale i instrukcje, oparte na doświadczeniach na terenie Krakowa.

Praca świetlicowa coraz więcej staje się świadomym narzędziem akcji kulturalno-oświatowej. W okresie sprawozdawczym było 8 świetlic prowadzonych przez Koło krakowskie. Dla scharakteryzowania obrazu pracy świetlic żołnierskich przypomnieć trzeba zasadnicze cechy warunków pracy. Mianowicie: zajęcia prowadzi się zaledwie przez dwa wieczory tygodniowo; zespół świetlicowy w większej ilości zmienia się każdego wieczoru; duża frekwencja w świetlicy i specyficzne warunki służby wojskowej sprawiają, że pracy oświatowej niezmiernie trudno jest nadać charakter ciągły i systematyczny. Mimo to jednak, poza zajęciami o charakterze doraźnym, prowadzonymi każdego wieczoru świetlicowego, sprawozdanie roczne przedstawia znaczny dorobek prac systematycznych i pogłębionych. W świetlicach Koła krakowskiego pracowało z pewną systematycznością 16 zespołów czytelniczych (zaznaczyć należy, że akcja biblioteczna uległa pewnemu zahamowaniu z powodu przeprowadzenia reorganizacji bibliotek według instrukcji W. I. N. O.), 7 samokształceniowych, 14 teatralnych,

13 chórów, przeprowadzono 53 wycieczek, 234 pogadanek w krótkich cyklach, zorganizowano 75 uroczystych obchodów. W pewnych zespołach praca przyniosła znaczne efekty; do tych należą zespoły teatralne, chórów, gier w szachy i ping-pong. Zespoły teatralne przygotowały imprezy widowiskowe na wieczornice. Praca w zakresie chórów żołnierskich prowadzona od 6 lat przez Koło została w roku ubiegłym rozszerzona na wszystkie formacje. Jako rezultat wspólnych wysiłków P. B. K. i wojska w dziedzinie podniesienia kultury śpiewaczej był konkurs chórów żołnierskich. Zespoły gier w 13 świetlicach przeprowadzały ze sobą rozgrywki. Te ostatnie, poza wartościami jakie sama w sobie gra posiada, wprowadzają współżycie świetlic oraz wytwarzają korzystny dla pracy patriotyzm własnej świetlicy. Wśród zagadnień metodycznych, związanych z pracą świetlicową, najważniejszym jest problem nadania pracy charakteru systematyczności, a tym samym pogłębienia jej z jednoczesnym dążeniem do objęcia jak najliczniejszej gromady żołnierzy, zmieniającej się prawie każdego wieczoru świetlicowego. Na zakończenie charakterystyki świetlic stwierdzić należy, że w doborze odpowiednich form i motod ascylujemy z jednej strony pomiędzy pracami w zespołach, z drugiej zajęciami prowadzonymi z masą.

Wyrazem uznania władz wojskowych dla pracy Koła były przyznane w okresie sprawozdawczym odznaki pułkowe trzem pracowniczkom świetlicowym.

Akcja Komisji Dochodów Niestałych prowadzona była w kierunku imprezowo-dochodowym. Dzięki jej staraniom Zarząd uzyskał klisze i film krótko-metrażowy z przemówieniem Marszałka Śmigłego-Rydza o Polskim Białym Krzyżu. W b. r. Komisja zajęła się intenzywnie akcją handlową szczególnie w dziedzinie kupna-sprzedaży nieużytków. W wyniku powyższej działalności Komisji Zarząd otrzymał do swej dyspozycji w b. r. kwotę około 5 000 zł na cele oświatowe.

Z inicjatywy Komisji Zarząd Okręgowy wniósł przez Zarząd Naczelny w Warszawie do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświe-

cenia Publicznego projekt zbiórki zużytych gazet itp. w szkołach średnich i powszechnych całej Rzeczypospolitej. W razie aprobaty władzy szkolnej, zbiórkę przeprowadzi Polski Biały Krzyż.

Akcja ta, poparta odpowiednim zarządzeniem M. W. R i O. P. a zorganizowana umiejętnie, może mieć doniosłe znaczenie gospodarcze i wychowawcze. Ministerstwo odniosło się zasadniczo do projektu przychylnie i zażądało szczegółowego planu tej zbiórki, co zostało już dokonane. Przed końcem roku szkolnego odbyła się próbna zbiórka makulatury na terenie szkół powszechnych w Krakowie, która dała pozytywne rezultaty.

2. KOŁO W BIELSKU.

Skład członków Zarządu:

Dr. Mieczysław Anczakowski — prezes
Ppłk. Józef Giza — wiceprezes
Insp. szkolny Klemens Matusiak — sekretarz
Julian Detsch — skarbnik
Inż. Wolfgang Josephy — członek Zarządu
Insp. szkolny dr Oskar Schmidt — „ „
Inż. Adam Machniewicz — „ „
Dr Mieczysław Opuszyński — „ „
Insp. szkolny Stanisław Opielowski — „ „
Inż. Leopold Serog — „ „
Kazimierz Krzyżanowski — „ „
Mjr. Jan Szuster — delegat wojsk.

Koło w Bielsku zostało restytuowane w grudniu 1935 roku.

Zarząd w pełnym zrozumieniu swoich zadań postarał się przede wszystkim o podstawy materialne, co mu się w znacznej mierze udało osiągnąć przez uzyskanie 50 członków dożywotnich i 36 popierających, oraz przez zorganizowanie imprez dochodowych, jak np. rewii mody i „balu bez balu".

Zarząd prowadził 4 zespoły początkowej szkoły żołnierskiej, nadto zaangażowano nauczyciela do prowadzenia chóru żołnierskiego.

Zarząd przyczynił się w dużej mierze do urządzenia świetlic żołnierskich i skompletowania bibliotek, wydatkując na ten cel około 1 700 zł. Na podkreślenie w pracy świetlicowej zasługuje wprowadzenie robót kilimiarskich, drzewnych, inkrustowania i artystycznej oprawy książek. W związku z nauczaniem Koło ustanowiło nagrody w formie książek i drobnych przedmiotów. Z okazji świąt pułkowych zakupiono 2 przedstawienia teatralne. Wystarano się o bilety abonamentowe dla żołnierzy do teatru. Przy powitaniu żołnierzy, powracających z ćwiczeń, Koło finansowało Komitet Powitania wojska, a w dniu powitania rekrutów urządzono w teatrze przedstawienie. Koło prowadziło akcję oświatową dla poborowych w Chybiu, w Dziedzicach i w Jaworzu, przy czym zakupiło proporczyki dla wziętych do wojska, jako odznakę honorową.

3. KOŁO W BOCHNI.

Skład członków Zarządu:

Płk. Stanisław Sławikowski	—	prezes
Franciszek Ponicki	—	wiceprezes
Stanisława Siewińska	—	wiceprezes
Wacław Samulik	—	sekretarz
Bolesław Wagner	—	skarbnik
Poseł Antoni Götz-Okocimski	—	członek Zarządu
Urbański Michał	—	„ „
Walerian Hans	—	„ „
Helena Dobrowolska	—	„ „
Józefa Krupowa	—	„ „
Józef Słonczyński	—	„ „
Janina Ziemiańska	—	„ „
Wroniewicz Marian	—	„ „
Anna Rekucka	—	„ „

Roman Hubczenko	—	członek Zarządu
Władysław Michniowski	—	„ „
Władysław Wójtowicz	—	„ „
Rtm. Aleksander Koralewski	—	delegat wojsk.

Zarząd Koła działa w sekcjach: oświatowej, propagandowo-prasowej i dochodów niestałych. Podkreślić należy dużą współpracę ze strony tamtejszego garnizonu. Koło zorganizowało Sekcję P. B. K. w Wiśniczu. Na terenie formacji w Bochni Zarząd zorganizował w roku sprawozdawczym 2 kursy początkowej szkoły żołnierskiej, 4-tygodniowy kurs rolniczy teoretyczny, kurs rolniczy praktyczny i stację doświadczalną hodowli jedwabników. W świetlicach pracowały żołnierskie zespoły: czytelniczy, samokształceniowy, teatralny, chóru, zdobniczy i prasowy; ponadto zorganizowano wycieczki i uroczyste obchody. W świetlicy dla poborowych, oprócz zwykłych zajęć, prowadzono gry na wolnym powietrzu oraz bufet.

4. KOŁO W CIESZYNIE.

Skład członków Zarządu:

Prof. Józef Król	—	prezes
Dr Adam Romankiewicz	—	wiceprezes
Ks. Konstanty Podłódek	—	sekretarz
Andrzej Szwed	—	skarbnik
Jadwiga Simowa	—	przew. Sekcji Oświatowej
Stanisław Szwedowski	—	członek Zarządu
Henryk Fober	—	„ „
Maria Baranowska	—	„ „
Stefania Michejdowa	—	„ „
Kpt. Bolesław Bytomski	—	delegat wojsk.

Koło rozwija ożywioną działalność w sekcjach: imprezowej, systematycznego nauczania, a zwłaszcza w oświatowej.

Z zakresu prac imprezowo-propagandowych Zarządu wymienić należy koncert orkiestry na rynku, zbiórkę uliczną, dancing,

zabawę ludową, zabawę karnawałową, rozmieszczenie afiszy propagandowych i odezw, kolportaż ulotek oraz wyświetlanie w kinach klisz z życia żołnierzy. Praca oświatowa obejmowała prowadzenie 4 kompletów początkowej szkoły żołnierskiej, kursy specjalne, jak: obywatelski, rolniczy i introligatorski, cykle pogadanek z różnych dziedzin wiedzy, wycieczki krajoznawcze i naukowe. W ramach pracy kulturalno-oświatowej, obok systematycznych zajęć, organizowano uroczystości oraz wycieczki do muzeum i na wystawy gospodarcze.

W dniach poboru do wojska Zarząd zorganizował świetlicę oraz bufet.

5. KOŁO W DĘBICY.

Skład członków Zarządu:

Eugenia Miskiewiczowa	—	prezes
Insp. szkolny Stanisław Kowalczyk	—	wiceprezes
Stefania Klusowa	—	sekretarz
Janina Kemmerowa	—	skarbnik
Zofia Zielińska	—	członek Zarządu
Józef Bocheński	—	„ „
Rtm. Mieczysław Chwaliński	—	delegat wojsk.

Koło może rozwijać pomyślnie swoją działalność dzięki współdziałaniu i pomocy wojska.

Akcja oświatowa prowadzona była w zakresie nauczania w początkowych szkołach żołnierskich, kursów specjalnych i pracy świetlicowej. Koło zorganizowało 2 komplety dla analfabetów, 2-tygodniowy kurs przysposobienia rolniczego, któremu poświęcono 48 godzin zajęć przy bezinteresownej współpracy 13 fachowych prelegentów, cykle pogadanek z dziedziny higieny osobistej oraz kurs z zakresu 7 klas szkoły powszechnej. W związku z kursem rolniczo-hodowlanym odbyło się 10 wycieczek, z których wyszczególnić należy wycieczkę na wystawę w Liskowie.

Wyjątkowo pięknie urządzony i rozległy lokal świetlicy oraz ścisła współpraca pań z Zarządu Koła z kierowniczką świetlicy przyniosły dodatnie rezultaty. Prowadzony przy świetlicy bufet przez członków Zarządu Koła w odpowiednio urządzonej na ten cel sali miał dla żołnierzy również znaczenie wychowawcze.

6. KOŁO W KŁAJU.

Skład członków Zarządu:

Władysław Wójtowicz — prezes
Karolina Osikowa — sekretarz
Helena Konieczna — skarbnik.

Koło od początku swego istnienia walczy z wielkimi trudnościami finansowymi z powodu minimalnej ilości członków (10) oraz zupełnej niemożności zdobycia funduszów na innej drodze, Zarząd mógł zatem prowadzić swoją akcję jedynie dzięki bezinteresownej, pełnej poświęcenia pracy tamtejszego nauczycielstwa.

Tu wspomnieć należy kilkuletnią ofiarną pracę ś. p. Marii Gądor.

7. KOŁO W NOWYM SĄCZU.

Skład członków Zarządu:

Insp. szkolny Adam Stefaniak — prezes
Emilia Witowska — wiceprezes
Ks. Mjr Jakub Stec — skarbnik
Halina Szeliżanka — sekretarz
Maria Mycielska — członek Zarządu
Por. Jan Rzońca — delegat wojsk.

Koło zorganizowało sekcje: oświatową, propagandowo-prasową oraz dochodów niestałych. Praca obejmuje systematyczne nauczanie w początkowych szkołach żołnierskich w 3 zespołach oraz akcję świetlicową. Ponieważ obecny lokal świetlicowy nie jest przystosowany do potrzeb, Koło współpracuje z Dowództwem nad

zdobyciem funduszów na budowę Domu Żołnierza. Nie mniej praca świetlicowa nawet w obecnych warunkach osiągnęła dobre rezultaty dzięki życzliwemu współdziałaniu wojska z Zarządem.

Koło rozprzestrzeniło swoją działalność na teren powiatu, organizując Sekcję P. B. K. w Gorlicach.

8. KOŁO W TARNOWIE.

Skład członków Zarządu:

Insp. szkolny Franciszek Tomaszkiewicz — prezes
Ppłk. Stefan Leukos-Kowalski — wiceprezes
Mieczysław Szymański — sekretarz
Dr Eugeniusz Geisler — skarbnik
Janina Leukos-Kowalska — przew. Sekcji Świetl.
Janina Tomaszkiewiczowa — zast. przew. Sekcji Świetl
Władysław Worek — członek Zarządu
Kazimierz Mundała — „ „
Zofia Ujejska — „ „
Stanisław Wodziński — „ „
Por. Marian Szopiński — delegat wojsk.
Ppłk. Stanisław Kwapniewski — „ „

Poza akcją oświatową w zakresie nauczania i pracy świetlicowej, Zarząd rozwinął wybitnie swoją działalność w zakresie propagandy. Wymienić tu należy obok innych cykl pogadanek propagandowych dla publiczności oraz wystawę prac żołnierskich w związku z Walnym Zgromadzeniem Koła. W zakresie systematycznego nauczania prowadzono 6 kompletów początkowej szkoły żołnierskiej, ponadto kursy: ogrodniczy, 7 klas szkoły powszechnej i kurs nauki obywatelskiej w 2 zespołach z 30-godzinnym programem każdy. Ogólna liczba uczestników ostatniego kursu wyniosła 120 żołnierzy.

Koło przeprowadziło 2 dalekie wycieczki, a to do Gdyni i na wystawę w Liskowie. Zajęcia świetlicowe obejmują urozmaicony dobór form pracy.

KOŁO W WADOWICACH.

Skład członków Zarządu:

Władysław Bernhardt	— prezes
Bronisław Maciołowski	— wiceprezes
Maria Sękarowa	— skarbnik
Helena Adamczak	— sekretarz
Janina Knurowa	— członek Zarządu
Marta Klęczarowa	— „ „
Bronisława Raymanowa	— „ „
Insp. szkolny Jan Gębicki	— „ „
Por. Dąbrowski	— delegat wojsk.
Por. Kasparek	— „ „

Pracę Koła utrudnia słabe zainteresowanie ze strony społeczeństwa, a w związku z tym brak funduszów. Akcja oświatowa ogranicza się do prowadzenia 2 kompletów początkowej szkoły żołnierskiej oraz pracy w 2 świetlicach.

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE

Nauczanie

Koło	Pocz. szkoły żołn		Szkoły powszechne		Kursy specjalne		Nauczycieli
	zespołów	słuchaczy	zespołów	słuchaczy	zespołów	słuchaczy	
Kraków	24	725	—	—	1	46	17
Bielsko	4	222	1	18	4	167	4
Bochnia . . .	2	36	—	—	2	95	1
Cieszyn	4	126	—	—	3	67	3
Dębica	2	61	1	16	2	100	2
Kłaj	4	82	—	—	—	—	2
Nowy Sącz . . .	3	95	—	—	1	15	3
Tarnów	6	221	1	16	1	121	6
Wadowice . . .	2	70	—	—	—	—	2
Razem . . .	51	1638	3	50	14	611	40

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE

Świetlice

Koło	Ilość świetlic	Ilość czynnych zespołów				Wycieczki	Obchody	Pogadanki	Frekwencja w 1 świetlicy dzienna przeciętna	Pracownicy
		czyteln.	samokszt.	teatru i chór.	zdobn.-intr.					
Kraków	18	6	7	27	6	53	75	234	90	20
Bielsko	2	5	3	3	1	6	6	34	85	2
Bochnia	1	1	1	2	1	3	2	25	80	2
Cieszyn	2	—	—	2	1	11	15	43	60	1
Dębica	1	1	1	2	—	12	12	20	100	1
Kłaj	1	1	—	2	—	1	2	25	60	1
N. Sącz	1	1	1	2	1	4	25	86	55	1
Tarnów	4	4	2	7	6	2	16	12	95	6
Wadowice	2	1	1	2	—	—	8	34	100	3
Razem	32	20	16	49	16	92	161	513	725	37

LICZBA CZŁONKÓW W POSZCZEGÓLNYCH KOŁACH:

L. p.	Koło	Liczba członków
1	Kraków	415
2	Bielsko	108
3	Bochnia	181
4	Cieszyn	134
5	Dębica	53
6	Kłaj	10
7	Nowy Sącz	118
8	Tarnów	150
9	Wadowice	49
	Razem	1218

PROTOKÓŁ

Z BADANIA KSIĄG I ZAMKNIĘCIA RACHUNKOWEGO OKRĘGU KRAKOWSKIEGO POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA w dniu 7 października 1937 r. — za rok sprawozdawczy 1936/37 tj. od 1 lipca 1936 r. do 30 czerwca 1937 r.

Wybrani na Walnym Zgromadzeniu Okręgu Krakowskiego Polskiego Białego Krzyża w dniu 18 października 1936 roku, członkami Komisji Rewizyjnej tegoż Okręgu, pp.: dyr. Józef Winkowski i dyr. Jan Mikucki, na posiedzenie Komisji Rewizyjnej przybyć nie mogli z powodu śmierci dyr. Józefa Winkowskiego i obłożnej choroby dyr. Jana Mikuckiego. Wobec powyższego, jako członek Komisji Rewizyjnej, przedstawiciel dowódcy Okręgu Korpusu w Krakowie, zbadałem przedłożoną mi rachunkowość wraz z dowodami za rok 1936/37, tj. od 1 lipca 1936 roku do 30 czerwca 1937 roku i stwierdziłem, że:

1. Rachunkowość jest prowadzona bardzo starannie i fachowo.
2. Wszystkie pozycje tak rozchodów jak i dochodów są udokumentowane tak pod względem formalnym, jak i co do celowości wydatków.
3. Gospodarka prowadzona jest zgodnie z zatwierdzonym preliminarzem budżetowym, a wydatki dokonywane są zupełnie celowo.

Uzyskane nadwyżki, względnie przekroczenia między preliminarzem a wykonaniem budżetu, są całkowicie usprawiedliwione.

Doszedłem do przekonania, że agendy skarbnika prowadzone są bardzo sumiennie i z wielkim nakładem pracy — wobec czego składam wniosek na udzielenie obecnemu Zarządowi absolutorium za miniony okres sprawozdawczy, oraz o wyrażenie podziękowania za owocną pracę skarbnikowi Zarządu Okręgu Krakowskiego Polskiego Białego Krzyża, p. dyr. inż. Tadeuszowi Polaczek-Korneckiemu.

W Krakowie, dnia 7 października 1937 r.

Marian Kowalski
dyplomowany major.

SPRAWOZDANIE KASOWE OKRĘGU KRAKOWSKIEGO POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA ZA ROK 1936/37

PRZYCHÓD

Koła	Składki członków	Subwencje					Ofiary	Imprezy i zbiórki	Różne wpływy	Pożyczki uzyskane	Pożyczki spłacone	Razem	Pozostałość z dnia 30 czerwca 1936 r.	Ogółem
		Zarząd Naczelny	wojska			Samorządowe								
			Dowódcy O. K.	Dowódcy Garnizonu	Dowódcy Oddziału									
	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Bielsko	872·30				250·—	50·—		2 487·65	99·73		630·95	4 390·63	6 178·70	10 569·33
Bochnia	607·75				50·—			814·64				1 472·39	1·55	1 473·94
Cieszyn	771·—	405·34				350·—		925·13	262·03			2 713·50	438·—	3 151·50
Dębica	252·15				500·—	250·—	10·—	192·32	22·90			1 227·37	312·—	1 539·37
Kłaj	10·—				200·—							210·—	0·34	210·34
Kraków	2 907·50	2 900·—	500·—	200·—	1 721·25		2 129·63	5 661·18	384·84	193·97		16 598·37	990·12	17 588·49
Nowy Sącz	292·55					120·—	112·—	614·65		157·90		1 297·10	144·25	1 441·35
Tarnów	610·—	230·36			300·—	120·—	25·—	1 168·61	11·57			2 465·54	2·45	2 467·99
Wadowice	269·10					269·57		464·86		150·—		1 153·53	40·29	1 193·82
Razem . . .	6 592·35	3 535·70	500·—	200·—	3 021·25	1 159·57	2 276·63	12 329·04	781·07	501·87	630·95	31 528·43	8 107·70	39 636·13

ROZCHÓD

SPRAWOZDANIE KASOWE OKRĘGU KRAKOWSKIEGO POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA ZA ROK 1936/37

Koła	Wydatki oświatowe												Wyjazdy i lustracje Kół	Lokal, światło, opał	Materiały piśmienne kancelaryjne	Koszta inkasa składek	Różne wydatki	Wydatki w związku z urządzaniem imprez	Spłacone pożyczki	Udzielane pożyczki	Urządzenie świetlic	Razem	Pozostałość na 1/VII 1936 r.	Ogółem
	Wynagrodzenia pracowników oświatowych				Świadczenia socjalne	Pomoce szkolne	Wydatki na świetlice	Biblioteki			Kursy	Wycieczki												
	Pensje prac. administr.	Pensje nauczycieli	Pensje kier. świetlic	Instruktorki				Zakup książek	Prenumerata pism	Zakup sprzętu druk.														
	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Bielsko		1 169·50	1 607·—		224·47	270·32	747·47	130·30			128·60	597·37	36·80		42·30	15·60	42·85	454 75		800·—		6 267·33	4 302·—	10 569·33
Bochnia		190·60	702·50								2·25				27 87	14·83	38·02	417·10	3·83			1 397·—	76·94	1 473·94
Cieszyn		534·64	1 235·—		119·93	185·33	28·22	3·—					22·—		3·10	49·70	10·90	52·62			537·—	2 781·44	370·06	3 151·50
Dębica		390·—	257·50		102 28	10·80		44·90		10·—		13·—	3·60		12·56	25·—		197·94				1 067·58	471,87	1 539·45
Kłaj		180·—						19·50			0·80				3·71		5·52					209·53	0·81	210·34
Kraków	600·—	3 569·95	4 712·07	2 880 75	2 216·96				123·73		430·11	90·—	231·15	53·43	561·42		300 12	793·53				16 563·22	1 025 27	17 588·49
Nowy Sącz		657·—	483·97			22·89	4·70				25·—		35·—		8·74	29·55	78·75	95·75				1 441 35	. . .	1 441·35
Tarnów		544·—	1 534·36		219·48			49·10			20·—					163 67	31·25	62·45				2 444·31	23·68	2 467·99
Wadowice		310·—	330·—				12·—		28·50									341·—	152·25			1 173·75	19·19	1 192 94
Razem	600·—	7 545·69	10 862·40	2 880·75	2 883·12	489·34	792·39	246·80	152·23	10·—	606 76	700 37	328·55	53·43	659·70	298·35	507·41	2 415·14	156·08	800·—	537·—	33 345·51	6 289·82	39 635·33

